

ΝΕΤΣΑΓΙΕΦΙΣΜΟΣ: ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΩΣΗ

Από το ΠΑΝΟΠΤΙΚΟΝ έχει κυκλοφορήσει (από τον Δεκέμβριο του 2004) ένα βιβλίο που περιλαμβάνει την «ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗ», του Σεργκέι Νετσάγιεφ. Αυτή η έκδοση, που μετάφρασε και επιμελήθηκε ο ΖΗΣΗΣ ΣΑΡΙΚΑΣ εκτός από την ολοκληρωμένη παρουσίαση της «κατήχησης», περιέχει την επιστολή του Μπακούνιν με τον τίτλο ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΝΕΤΣΑΓΙΕΦ, καθώς και δύο μικρά κείμενα: ένα των Νετσάγιεφ - Σερεμπρένικοφ, από το κύριο άρθρο του περιοδικού Obscina (Κομμούνια) και μια ανοιχτή επιστολή του Νετσάγιεφ στους Μπακούνιν και Ογκάρεφ. Επίσης, πάρα πολύ χρήσιμες και κατατοπιστικές είναι οι σημειώσεις που υπάρχουν στο τέλος του βιβλίου. Σ' αυτό το βιβλίο όπου παρατίθενται φαινομενικά ασύνδετα μεταξύ τους κείμενα, αλλά με μια ουσιαστική μεταξύ τους σχέση, ιδιαίτερη βαρύτητα έχει το κείμενο του Μπακούνιν. Ξέχωρα από την ιστορική σημασία αυτής της επιστολής, αναπτύσσονται και κατατίθενται —μέσα από το πρίσμα συσσωρευμένων εμπειριών— ζητήματα που αφορούν τις αναρχικές απόψεις, θεωρήσεις και πρακτικές. Είναι ένα κείμενο εποχής και συνάμα μια κατάθεση εμπειριών όπου πέρα από τη σκληρή κριτική στο Νετσάγιεφ αναγνωρίζονται λάθη και παραλείψεις που αφορούν τον επιστολογράφο. Η διαβόητη «Κατήχηση του επαναστάτη» ακόμα και σαν τίτλος δεν μπορεί παρά να λειτουργεί απωθητικά για όποιον θεωρεί τον εαυτό του αναρχικό. Το ότι για περισσότερο από 135 χρόνια εξακολουθεί, άλλοτε υποτονικά κι άλλοτε με ταρατατζούμ, να είναι ένα προϊόν που πλασάρεται από κάθε λογής επιτήδειους, οφείλεται σε αυτό που —πολύ εύστοχα— ορίζεται ως παραπλανητική διαφήμιση. Σε κάθε περίπτωση, όπου διάφορες πολιτικές συμμορίες εκτιμούν πως μπορούν να εξαπατήσουν, φέρνουν στην επικαιρότητα αυτό το συνονθύλευμα εξουσιαστικών θεωριών σαν την υπέρτατη συνταγή για τη «διαμόρφωση» κάποιου ως αναρχικού. Ένα κείμενο 48 συνολικά κανόνων, όπου υποδεικνύεται το πώς θα ΠΡΕΠΕΙ να συμπεριφέρεται ένα αδίστακτο άτομο που αυτοχαρακτηρίζεται επαναστάτης. Η σύγχυση και ταύτιση με τις ατομικές και κοινωνικές πρακτικές απελευθέρωσης όταν δεν γίνεται σκόπιμα, γίνεται τουλάχιστον από αφελείς ή ανθρώπους που δεν έχουν εμπειρία και άποψη σχετικά με αυτό που ονομάζεται αναρχία και αναρχική δράση. Πέρα από το ότι η έννοια επανάσταση, δεν έχει νόημα, αν δεν έχει σαφή χαρακτηριστικά. Αυτό το «Ευαγγέλιο» του Ιησουιτισμού —κι όχι μόνο— έχει κατά καιρούς εκθειαστεί σαν το υπέρτατο μέσο για την μύηση στην επαναστατική πράξη και στους κανόνες συμπεριφοράς των επαναστατών. Οι δολοφονίες συντρόφων και αγωνιζόμενων ανθρώπων (επειδή προβάλλουν διαρκώς αντιρρήσεις ή γιατί μπορεί να θεωρηθούν ως ύποπτοι για την απόσπαση της εξουσίας από τα χέρια κάποιου «διακεκριμένου» ή ασήμαντου νονού), το εμπόριο και η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, οι βασανισμοί, οι καταδόσεις, οι χαφιεδισμοί, οι παρακολουθήσεις, οι απάτες και τα ψέματα και ό,τι πιο αντιανθρώπινο μέσο και σχέση μπορεί να κατασκευασθεί προτείνονται και αναγορεύονται σε ουσιώδη μέσα του «αγώνα για την υπόθεση», γιατί ο «σκοπός αγιάζει τα μέσα». Όμως όσοι αγωνίζονται για έναν καλύτερο κόσμο είναι δυνατό να χρειάζονται συνταγές και κανόνες; Είναι δυνατό να έχουν την ανάγκη κάποιας «εταιρείας» για να κατοχυρώσουν το πάθος τους για την ατομική και κοινωνική απελευθέρωση και την καταστροφή του κράτους και κάθε μορφής εξουσία; Η δολοφονία του Ιβάν Ιβάνοβιτς Ιβάνωφ, από τον Νετσάγιεφ, δεν είναι τίποτα μπροστά στα τόσα που επαγγέλλεται η κατήχηση και ο εταιρισμός. Στο όνομα της τακτικής και του τακτικισμού, της πολιτικής και της πολιτικής μαγκιάς καθαγιάζονται οι πιο ελεεινές πρακτικές ατόμων, επαναστατικών κινημάτων και μυστικών «εταιρειών», όπου η μυστικοπάθεια, ο μυστικισμός και οι συνωμοτικοί κανόνες επιτρέπουν, σε ολιγάριθμες κλίκες, να δικαιολογούν τα αδικαιολόγητα, να μοστράρουν επαναστατικί και δράση, να κατασκευάζουν το ανάλογο ίματζ,

στους πρόθυμους καλοπροαίρετους να τους ακούσουν και να τους δεχτούν. Άλλωστε ο συνωμοτισμός είναι το συνηθισμένο άλλοθι για να καλύπτονται πρόσωπα, καταστάσεις και συμπεριφορές, που στις περισσότερες των περιπτώσεων ούτε σχετίζονται αλλά ούτε και αφορούν τις αντικρατικές κι απελευθερωτικές πρακτικές. Αντίθετα, ολ' αυτά, προοιωνίζουν έναν κρατισμό πολλές φορές χειρότερης μορφής απ' αυτόν που υποτίθεται πως πολεμούν. Κι όμως, ακόμα και αν δεν γινόταν τόσο μεγάλος διάλογος γύρω από αυτό το έκτρωμα, που μόνο όσοι διαπνέονται από ταπεινά και εξουσιαστικά ελατήρια (και οι πρόσκαιρα παραπλανημένοι) τολμούν να εκθειάζουν, θα αρκούσαν απλά και μόνο μερικές λέξεις όπως ΚΑΤΗΧΗΣΗ, ΠΡΕΠΕΙ, ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΚΑΝΟΝΕΣ, να προκαλέσουν, τουλάχιστον, την αποστροφή όσων πραγματικά προσβλέπουν και αγωνίζονται για έναν άλλο κόσμο όπου η εξάρτηση, ο εκβιασμός, η συγκαλυμμένη βία των νόμων, των απειλών και των κανόνων θα συντριβούν από την ανθρωπινότητα και το ήθος. Θα σαρωθούν από τη δημιουργικότητα των ανθρώπων που ζουν ελεύθερα και απαλλαγμένοι από τη δυσοσμία του εξουσιασμού και του κάθε νετσαγιεφικού υποκατάστατου, που λανσάρεται σαν πανάκεια για τη λύση των προβλημάτων των ανθρώπων και της κοινωνίας. Είναι πέρα από κάθε αμφιβολία πως οι αθλιότητες δεν «κατοχυρώνονται» επειδή εκπορεύονται από την όποια «προσωπικότητα» ή τον υποτιθέμενο γαλονούχο αγωνιστή. Παρ' όλα αυτά, σ' αυτή την εξουσιαστική άποψη του «κύρους» Η ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗ επιχειρήθηκε να καταξιωθεί με το να αποδοθεί και στον Μπακούνιν. Στην ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΝΕΤΣΑΓΙΕΦ ο Μπακούνιν τονίζει πως δεν έχει σχέση με την «κατήχηση»: «...Θυμάστε πόσο ενοχληθήκατε όταν σας είπα ότι είστε ένας abrek, και η κατήχησή σας κατήχηση abreki...» (abreki=κάτι ανάλογο του ντεσπεράντο). Όπως δείχνει το κείμενο της «κατήχησης», αλλά και η ΑΠΑΝΤΗΣΗ του Μπακούνιν, ο λεγόμενος νετσαγιεφισμός, αυτή η ακραία εφαρμογή του μισανθρωπισμού, αντί να ενισχύει τις απελευθερωτικές προσπάθειες των ανθρώπων από τα δεσμά της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης, τις οδηγεί στον πλήρη αποπροσανατολισμό και στην ένταξη σε ιεραρχικές δομές «εταιρειών», οι οποίες απορροφούν τη ζωτικότητα και το πάθος για αγώνα νεαρών κυρίως ανθρώπων. Μέσα σε τέτοιες «εταιρείες», (που «ευδοκιμούν» μέχρι τις μέρες μας, εντός και εκτός κοινοβουλίου), η εξαγορά, ο εκβιασμός, οι απειλές, η τεχνητή συνοχή μέσα από εξαρτήσεις –που καταστρέφουν την ανθρώπινη αλληλεγγύη και αμοιβαιότητα–, εκείνο που προέχει είναι η ποταπότητα που προσπαθεί να εξωραϊστεί μέσα από την καθαγίαση των λέξεων επανάσταση, σκοπός, υπόθεση. Λέξεις αόριστες και σκοτεινές όσο και οι προθέσεις των «καλοθελητών». Κι όπως ένα κείμενο ή μια θεωρία δεν καταξιώνεται ή καθαγιάζεται επειδή ειπώθηκε, εφαρμόστηκε ή επιχειρήθηκε να εφαρμοστεί από κάποιο αναρχικό, όπως ο Μπακούνιν, έτσι και η γνωστή μονομανία του Μπακούνιν για τις μυστικές εταιρείες δεν μπορεί να αποτελεί το εφελτήριο για να πραγματοποιούνται τα «σάλτα μορτάλε» και να χειροκροτούν από τα θεωρεία τους οι εχθροί της ατομικής και κοινωνικής απελευθέρωσης. Έχουμε την άποψη ότι αυτή η έκδοση της «Κατήχησης» από το ΠΑΝΟΠΤΙΚΟΝ δεν θα πρέπει να περάσει απαρατήρητη από τους αναρχικούς-ες, επειδή αποτελεί μια ουσιαστική συνεισφορά στο ξεκαθάρισμα πολλών ζητημάτων. Θεωρώντας χρήσιμο να θυμίσουμε πως προηγούμενες δημοσιεύσεις της «Κατήχησης», έχουν γίνει το 1978 (και το 1991) από τις εκδόσεις Ελεύθερος Τύπος, όπου υπάρχει ΜΟΝΟ το δεύτερο μέρος της, που αποτελείται από 26 κανόνες, με ένα σημαντικό κείμενο από τον Πωλ Άβριχ και εισαγωγή του Νικόλας Γουώλτερ, θα κλείσουμε με ένα πολύ μικρό κομμάτι από την επιστολή του Μπακούνιν, που διατηρεί την επικαιρότητα και τη ζωντάνια του: «...Εσείς όμως κάνατε ακριβώς το αντίθετο: αντιγράφοντας ιησουίτικες μεθόδους, καταπνίγετε συστηματικά μέσα τους κάθε ανθρώπινο συναίσθημα και κάθε προσωπική αίσθηση δικαιοσύνης (λες και το ανθρώπινο συναίσθημα και η αίσθηση της δικαιοσύνης μπορούν να είναι

απρόσωπα!), καλλιεργείτε μέσα τους το ψέμα, τη δυσπιστία, την κατασκοπεία και την κατάδοση, και στηρίζετε πολύ περισσότερο στις εξωτερικές πιέσεις, –μέσω των οποίων τους κρατάτε–, παρά στη δύναμη της ψυχής τους. Έτσι που, αρκεί να αλλάξουν οι συνθήκες, για να αντιληφθούν ότι ο φόβος τους για την κυβέρνηση, είναι πιο τρομερός από το φόβο που τους εμπνέετε εσείς, και για να γίνουν, –χάρη στα μαθήματά σας–, εξαιρετοι υπηρέτες και κατάσκοποι της εξουσίας. Διότι, αγαπητέ μου φίλε, είναι τώρα σίγουρο ότι οι περισσότεροι από τους φίλους σας, που έπεσαν στα χέρια της αστυνομίας, κατήγγειλαν τους πάντες και τα πάντα, δίχως μεγάλη προσπάθεια από τη μεριά των αρχών και δίχως βασανιστήρια. Το οδυνηρό αυτό γεγονός θα έπρεπε να σας ανοίξει τα μάτια και να σας υποχρεώσει να αλλάξετε μεθόδους, αν βέβαια είναι δυνατόν να διορθωθείτε».

Συσπείρωση ΑναρχικώνΕφημερίδα ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, αρ.φ. 42, Σεπτέμβριος 2005